

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Postboks 4710 Sluppen, 7468 Trondheim

Sentralbord: 73 19 90 00

Besøksadresse: E. C. Dahls g. 10

Saksbehandler

Inger Teodora Kværnø

Kommunal- og samordningsstaben

Innvalgstelefon

73 19 91 61

Vår dato

12.03.2015

Deres dato

13.02.2015

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)

2014/5264-471

Deres ref.

13/21174

Trondheimsregionen
PB 2300 Sluppen
7004 TRONDHEIM

Uttalelse - tilleggshøring interkommunal arealplan for Trondheimsregionen - IKAP 2

Fylkesmannen har mottatt ovennevnte plan til uttalelse. Under følger innspill til planen fra Fylkesmannens fagavdelinger:

Forholdet til overordnet plan

Fylkesmannen vil innledningsvis vise til at bakgrunnen for IKAPs massedeponiplan var at næringen ønsket forutsigbarhet og etterspurte en plan for ledige deponiområder. Regionale myndigheter og kommunene ønsket på sin side en helhetlig vurdering av mulige deponiområder for å unngå mange konfliktfylte enkeltsaker. Løsningen ble en interkommunal plan for Trondheimsregionen. *Målet var å lokalisere tilstrekkelig mange områder til å dekke regionens behov for deponiområder for de neste 10 årene, og derigjennom hindre en bit-for-bit utfylling av viktige natur- og landbruksområder.*

Det er anslått at det vil være et årlig behov for å deponere 2-2,5 millioner m³ masser (inkludert masser fra vegbygging). Gjennom første høringsrunde av IKAPs massedeponiplan har det blitt tilrådet totalt 28 deponiområder med en samlet kapasitet på 20-25 millioner m³. Dette vil dekke det regionale behovet for deponi de neste ti årene, vegbygging inkludert. *Det regionale behovet for deponier er altså dekket de neste 10-15 årene.*

På denne bakgrunn mener Fylkesmannen at det i utgangspunktet ikke bør åpnes for flere deponiområder i regionen. Fylkesmannen ser samtidig at flere deponiområder vil gi større kapasitet og fleksibilitet. Dette er positivt og Fylkesmannen ønsker å bidra til å finne handlingsrom for å løse problematikken knyttet til deponering av masser i regionen. Det er også positivt at deponiområder i planleggingsfasen nå inkluderes i den overordnede massedeponiplanen, slik at planen gir et mer komplett bilde av deponikapasiteten i regionen.

Fylkesmannen understreker imidlertid at flere av deponiområdene som ble tilrådet i første IKAP-runde var til dels svært konfliktfylte med tanke på både jordvern og naturmangfold. Ved første gangs behandling av planen la Fylkesmannen likevel vekt på at det var et stort behov for deponiområder i

	Embetsledelse og administrasjonsstab	Kommunal- og beredskapsavdeling	Oppvekst- og utdanningsavdeling	Sosial- og helseavdeling	Landbruk og bygdeutvikling	Miljøvern-avdeling
Telefon	73 19 90 00	73 19 90 00	73 19 90 00	73 19 90 00	73 19 90 00	73 19 90 00
Telefaks	73 19 91 01	73 19 91 01	73 19 93 51	73 19 93 01	73 19 91 01	73 19 91 01
E-post:	postmottak@fmst.no	Internett: www.fylkesmannen.no/st		Organisasjonsnummer: 974764350		

regionen, samt på IKAPs helhetlige tilnærming til deponiproblematikken. Fylkesmannen valgte derfor i hovedsak å støtte den regionale tilrådingen, til tross for at flere av områdene hadde negative konsekvenser for landbruk, naturmangfold og vassdrag.

Når det nå skal vurderes ytterligere deponiområder i tillegg til de 28 områdene som allerede er godkjent, vil Fylkesmannen legge vekt på at regionen ikke lenger har et akutt behov for deponiområder. Som vi skrev i vår uttalelse til første gangs høring, datert 22.09.2014, er derfor terskelen for å åpne opp for konfliktfylte deponiområder ut over IKAP-områdene høy.

Miljøvern og Landbruk og bygdeutvikling

Bjørka, Gisvold, Torgård, Solberg/Røran og Reppe søndre

Det foreligger vedtatte reguleringsplaner for områdene *Bjørka* og *Gisvold* i Trondheim og Fylkesmannen har derfor ingen ytterligere kommentarer til disse områdene.

Det foreslåtte deponiområdet på *Torgårdssletta* er i dag regulert til uttaksområde for grus og er sterkt preget av inngrep og aktivitet i dag. Gjeldende reguleringsplan sier at området skal tilbakeføres til landbruk etter endt grusuttak. Inntil plassering av logistikknutepunkt er avklart, må det settes krav til masser og oppbygging av deponi som forutsatt i reguleringsplanen. Fylkesmannen forutsetter imidlertid at det ikke deponeres masser her som kan vanskeliggjøre etablering av logistikknutepunkt i området.

Deponiområdet på *Solberg og Røran* er et område som Fylkesmannen i samråd med Trondheim kommune har definert som et prøveprosjekt for bruk av dyrka mark som deponiområde. Områdets avgrensning/utstrekning er ikke avklart. Vi har i vår uttalelse til oppstartsvarselet, datert 17.04.2013, forutsatt at reguleringsplanens juridiske dokumenter sikrer at deponiet bygges opp på hensiktsmessig måte, samt at avlingsnivå før og etter deponi må beskrives og analyseres. Fylkesmannen forutsetter at området fylles opp i samsvar med avtalen mellom Fylkesmannen og kommunen.

Regulering av deponi på *Reppe søndre* startet i 2014. Fylkesmannen viser til vår forhåndsuttalelse til saken, datert 08.05.2014, og forutsetter at våre merknader til oppstartsvarselet følges opp. Vi har ut over dette ingen øvrige merknader til området.

Skjefstad Vestre/Benberg, Leinan Øvre, Storler og Woldtip

Områdene *Skjefstad Vestre/Benberg, Leinan Øvre, Storler og Woldtip* frarådes i Trondheimsregionens innstilling som fremtidige deponiområder. De tre førstnevnte områdene ligger innenfor en svært viktig viltkorridor som er viktig å ivareta for å opprettholde forbindelsen mellom de store naturområdene i Klæbu og Trondheim. Det er gjennomført en grundig vurdering av viltkorridorens funksjon og av konsekvensene av oppstyking av denne korridoren.

Leinan Øvre og Storler er rike ravinedaler og har verdi som en truet naturtype. Også Woldtip i Melhus kommune beskrives som en relativt uberørt ravinedal med godt utviklet kantsone. Det er vurdert at deponering i området er svært konfliktfylt og at det ikke vil være mulig å gjenskape kulturlandskapet eller

naturverdiene i området etter endt deponering. En deponering i disse tre områdene vil ha store negative konsekvenser for naturmangfold.

Deponiområdene Storler og Woldtip berører også dyrkajord. Det er registrert dyrkajord av svært god/god kvalitet (Norsk institutt for skog og landskap) på Woldtip. Fylkesmannen er restriktiv til å tillate deponi på dyrkajord før man har fått dokumentert erfaring fra prøveprosjektet Solberg/Røran.

Trondheimsregionen har frarådet å ta i bruk disse fire områdene til deponi. Fylkesmannen støtter denne frarådingen.

Tiller Nordre vest og øst

Områdene på *Tiller Nordre* er tidligere deponiområder som ikke har blitt tilstrekkelig avsluttet. Ingen av områdene berører dyrkajord. Fylkesmannen vurderer det som positivt med gjenbruk og istandsetting av disse områdene.

Fylkesmannen forutsetter imidlertid at planområdet for *Tiller nordre -vest* avgrenses slik at den registrerte salamanderdammen med tilhørende kantsone ikke berøres negativt av deponidriften. Videre forutsetter Fylkesmannen at det gjøres en miljøteknisk undersøkelse av massene i deponiet for *Tiller nordre - øst* og at videre håndtering av massene fra området skjer i henhold til forurensningsforskriften kapittel 2.

Karlslyst

Det foreslås deponi på Karlslyst. Området berører ikke dyrkajord, men er vurdert å komme i konflikt med friluftsinnteresser. Deponiområdet er i dag en dal med en liten bekk med kort avstand til Høybybekken og Homla. Nærheten til vassdrag og faren for uheldig avrenning og tilslamming av vassdragene gjør området konfliktfylt ut fra miljøvern hensyn. Trondheimsregionen har innstilt på at området bør avventes som deponiområde og at det ikke bør tas i bruk i dag. Fylkesmannen støtter denne vurderingen.

Miljøvern

Hestsjøen

Fylkesmannen har i brev datert 24.02.2013, uttalt seg til søknad om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel for å etablere deponi for rene masser ved *Hestsjøen*. Vi viser til merknader og vilkår i vår uttalelse.

Det foreslås nå å utvide deponiområdet. Området som skal fylles opp er ei tidligere oppdyrket, drenert myr som beskrives som vassjuk og nå er ute av drift som dyrket mark. Det er vurdert at oppfylling av området er lite konfliktfylt.

Fylkesmannen er ikke enig i denne vurderingen. Hestsjøen er i stor grad påvirket av utslipp fra hytter med diverse avløpsløsninger og er satt til å ha moderat tilstand i dag. Vannet sliter med høyt næringsinnhold og dermed eutrofieringsproblem. Et deponi på den drenerte Hestsjømyra vil kunne øke bidraget av næringsstoffer til sjøen. Fylkesmannen viser her til vanddirektivet og arbeidet med å bedre vannkvaliteten i vassdragene i regionen. Det er viktig at det ikke åpnes for tiltak i området som medfører en forverring av dagens situasjon. Dette vil i så fall være i strid med vannforskriften. Fylkesmannen viser her til § 4 i vannforskriften som blant annet sier at "Tilstanden i overflatevann skal

beskyttes mot forringelse og skal forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og god kjemisk tilstand».

Fylkesmannen vurderer på denne bakgrunn at deponi langs Hestsjøen må avventes inntil kommunen får ryddet opp i avløpsproblematikken og vannet oppnår god økologisk tilstand. Dette må måles etter de mest følsomme kvalitetselementene. I dette tilfelle vil det være planteplankton, vannplanter og eventuelt fisk. Kjemiske støtteparametre bør inkluderes.

Når god økologisk tilstand i Hestsjøen er oppnådd, kan nye tiltak som deponi gjennomføres forutsatt at tilstanden i vannet ikke forringes på nytt. Fylkesmannen vil komme tilbake til hvilke krav som må settes til driften dersom det på sikt blir aktuelt å åpne for deponi i området.

Bratsberg

Deponiområdet på *Bratsberg* er en del av et ravinelandskap med antatt høy naturtypeverdi. Området drenerer også til Amundsbekken som har potensiale for rekruttering av ørret til Nidelva. Fylkesmannen påpeker her at ravinedaler er en rødlistet og truet naturtype. I Norge er ravinedaler vanlig på Østlandet og i Trøndelag, men er uvanlig ellers i landet og internasjonalt. Raviner i marine leirer er internasjonalt sjeldne. I Norge er naturtypen trua og har status sårbar (VU) i norsk rødliste for naturtyper. Kunnskapen om utbredelse av naturtypen og verdien på områdene er dårlig. Naturtypen er ikke kartlagt i forbindelse med naturtypekartlegging i kommunene. Det er kartlagt til sammen 70 ravinedaler i Norge. I Sør-Trøndelag er det kartlagt 9 ravinedaler (stort sett i Trondheimsregionen).

Ravinedaler i marin leire er frodige, har mange arter og er viktige spredningskorridorer og leveområder for vilt. Kilder med kildevegetasjon er artsrike naturtyper som finnes i noen ravinedaler. Skogen i ravinedaler er produktiv og har ofte mye insekter som igjen gir mange fuglearter. Det er flere spesielle arter som bare finnes på åpne leirflater, slik som pionermoser i ravinedaler. Alle inngrep som utgraving, endring av arealbruk, bekkelukking, utfylling og skredsikring påvirker dynamikken i systemet og bidrar til at naturverdien reduseres og ødelegges. Gjenværende ravinedaler og ravinedalsystemer har betydning for biologisk og geologisk mangfold og er viktige landskapselementer, særlig i kulturlandskapet. Større raviner med intakte erosjonsprosesser og ravinesystemer har derfor høy verdi og bør ikke bygges ned eller gjøres inngrep i. Fylkesmannen mener på denne bakgrunn det vil være uheldig å fylle igjen ravinedalene på Bratsberg.

Fylkesmannen kjenner imidlertid til at det er store geotekniske utfordringer i området i dag med en antatt høy risiko for utglidninger/ras. Foreløpige geotekniske vurderinger tilsier at oppfylling kan virke stabiliserende. Dersom det er nødvendig med oppfylling i området av sikkerhetsmessige grunner forutsetter Fylkesmannen at oppfyllingen gjøres på en mest mulig hensynsfull måte og at bekkene holdes åpne. Fylkesmannen forutsetter også at det utredes om oppfylling kan gjøres på en slik måte at naturverdiene i ravinedalen ivaretas. Det må ses på mulighetene for en begrenset oppfylling hvor ravinene bevares i størst mulig grad.

Barn og unge

Fylkesmannen vil på generelt grunnlag peke på at det er trafikkale utfordringer med økt massetransport på veier, særlig veier som barn og unge må benytte. Dett vil være særlig aktuelt for området Reppe søndre, der deponiområdet ligger tett opp mot boligområdet. Her vil det være nødvendig med avbøtende tiltak for å skjerme boligområdet i forhold til økt biltrafikk med påfølgende støy og forurensning.

Sosial og helse

En effekt av at massedeponiene vurderes i sammenheng i IKAP er at det gis mulighet til å vurdere dem opp mot hverandre. Det kan da foretas helhetsbetraktninger hvor behov og konsekvenser kan vektas mot hverandre og dermed legges grunnlag for prioriteringer. Denne tilleggshøringen tar inn også de allerede ferdigregulerte deponiene Gisvål og Bjørka, og for vurderingen av de resterende utfyller dette helheten. For de nevnte regulerte har det ikke ved reguleringsprosessen vært mulig å se dem i en slik sammenheng.

For videre detaljregulering av de andre massedeponier i IKAP må folkehelserelevante tema vurderes og belyses i plan- og byggesaker. Der avbøtende tiltak er nødvendig må disse beskrives og sikres juridisk hjemmel gjennom reguleringsbestemmelser og plankart. De tema som for massedeponier er særlig sentrale er støy (T-1442), støv (T-1520), forurenset grunn/masse, trafiksikkerhet, effekt på friarealer og muligheter for fysisk aktivitet.

For deponier er det også vesentlig å beskrive effekten på landskapsutformingen, spesielt i deponeringsperioden. For naboer kan være en belastning å bo nært et område med anleggspreget virksomhet over flere år. Grad av innsyn fra ulike retninger bør beskrives.

Universell utforming

Fylkesmannen og Sør-Trøndelag fylkeskommune har begge et ansvar for å ivareta universell utforming i planleggingen. Vi har nå inngått avtale med fylkeskommunen om at de ivaretar universell utforming i uttalelser til plansaker.

Fylkesmannens konklusjon:

Fylkesmannen støtter Trondheimsregionens vurdering av alle områdene med unntak av Hestsjøen i Malvik kommune. I en del områder må det tas særlige hensyn i forbindelse med opparbeiding og drift av deponiområdene.

Fylkesmannen har følgende merknader til de vurderte planområdene:

1. Gisvål: Fylkesmannen har ingen merknad til tilrådingen.
2. Torgårdsletta: Fylkesmannen forutsetter at det ikke deponeres masser som kan vanskeliggjøre etablering av logistikknutepunkt i området, men har ingen øvrige merknader.
3. Bjørka: Fylkesmannen har ingen merknad til tilrådingen.
4. Solberg og Røran: Fylkesmannen forutsetter at området fylles opp i samsvar med avtalen mellom Fylkesmannen og Trondheim kommune, men har ingen øvrige merknader.
5. Tiller nordre – vest: Fylkesmannen forutsetter at planområdet avgrenses slik at den registrerte salamanderdammen med tilhørende kantsone ikke blir negativt berørt av deponidriften.
6. Tiller nordre – øst: Fylkesmannen forutsetter at det gjøres en miljøteknisk undersøkelse av massene i deponiet, og at videre håndtering av massene fra området skjer i henhold til forurensningsforskriften kapittel 2.
7. Reppe søndre: Avbøtende tiltak for å skjerme nærliggende boligområde mot støy og økt biltrafikk må vurderes. Ellers har Fylkesmannen ingen øvrige merknader.
8. Bratsberg: Fylkesmannen forutsetter at oppfylling av området skjer i den utstrekning det er nødvendig for å bedre stabiliteten i området. Det må ses på muligheten for en begrenset oppfylling hvor ravinene og naturverdiene i disse bevares i størst mulig grad.
9. Skjefstad Vestre og Benberg: Fylkesmannen støtter frarådingen av området.
10. Leinan Øvre mfl: Fylkesmannen støtter frarådingen av området.
11. Storler: Fylkesmannen støtter frarådingen av området.
12. Hestsjøen: Fylkesmannen vurderer at en oppfylling av området må avvantes inntil dagens forurensnings- og avløpsproblematikk er løst og vannet oppnår god økologisk tilstand. Fylkesmannen anbefaler derfor at området avvantes.
13. Karslyst: Fylkesmannen støtter at området avvantes.
14. Woldtip: Fylkesmannen støtter frarådingen av området.

Det er ikke mottatt innspill fra andre statlige sektoretater til planforslaget.

Med hilsen

Alf-Petter Tenfjord (e.f.)
direktør

Inger Teodora Kværnø
rådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Kontaktpersoner: Landbruk: Siri Vannebo, tlf. 73 19 92 73
Miljøvern: Harald Høydal, tlf. 73 19 92 14
Barn og unge: Jostein Magne Krutvik, tlf. 73 19 91 48
Sosial og helse: Frode Engtrø, tlf. 73 19 93 18
Samfunnssikkerhet: Dag Otto Skar, tlf. 73 19 91 68
Universell utforming: Sør-Trøndelag fylkeskommune
v. Vegard Hagerup, tlf. 73 86 64 46

Kopi:
Sør-Trøndelag fylkeskommune PB 2350 Sluppen 7004 TRONDHEIM